

XX SÁTBÆV OQÝLARY

XX САТБАЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

QAZAQSTAN RESPÝBLIKASYNYŇ BİLİM JÁNE ĞYLYM MINISTRLİĞİ
S. TORAIĞYROV ATYŇDAĞY PAVLODAR MEMLEKETTİK ÝNIVERSITETİ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПАВЛОДАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С. ТОРАЙГЫРОВА

Jas ǵalymdar, magistranttar,
stýdentter men mektep oqýshylarynyŇ
«XX SÁTBÆV OQÝLARY» atty
Halyqaralyq ǵylymı konferensiasynyŇ
MATERIALDARY

МАТЕРИАЛЫ
международной научной конференции
молодых ученых, магистрантов,
студентов и школьников
«XX САТБАЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ»

ТОМ 8

Pavlodar, 2020

**QAZAQSTAN RESPÝBLIKASYNYŇ BILIM JÁNE GÝLYM MINISTRIGI
S. TORAIǴYROV ATYNDAǴY PAVLODAR MEMLEKETTİK ÝNIVERSITETI**

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПАВЛОДАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С. ТОРАЙГЫРОВА**

**JAS GÁLYMDAR, MAGISTRANTTAR,
STÝDENTTER MEN MEKTEP OQÝSHYLARYNYŇ
«XX SÁTBÁEV OQÝLARY» ATTY
HALYQARALYQ GÝLYMI KONFERENSIASYNYŇ
MATERIALDARY**

**МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ, МАГИСТРАНТОВ,
СТУДЕНТОВ И ШКОЛЬНИКОВ
«XX САТПАЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ»**

ТОМ 8

**ПАВЛОДАР
2020**

3 Секция. Әлеуметтік-экономикалық инфрақұрылымы
3 Секция. Социально-экономическая инфраструктура

3.1 Мемлекеттік қызмет және басқару
3.1 Государственная служба и управление

ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ МҰНАЙҒА
ТӘУЕЛДІЛІК МӘСЕЛЕСІ МЕН ОНЫҢ ШЕШІЛУ ЖОЛДАРЫ

АБИСАЛИКОВ Е. Д.
 студент, С. Торайғыров атындағы ПМУ, Павлодар қ.
 АЗИМХАН А.
 аға оқытушы, С. Торайғыров атындағы ПМУ, Павлодар қ.
 КУНИЯЗОВА А. Ж.
 аға оқытушы, С. Торайғыров атындағы ПМУ, Павлодар қ.

Мұнай өндірісі – Қазақстан экономикасының аса маңызды салаларының бірі болып табылады. Еліміз мұнай өндірісі көлемі бойынша әлемдегі елдердің арасында көшбасшылардың бірі. Алайда, осымен байланысты жалпы жағдайды қарастырғанда Қазақстан экономикасының мұнай бағамына тәуелділігі экономикасының дамуына кері әсер етіп, тіпті «голландтық ауруға» дейін алып келуі мүмкін. Тәуелсіздік жылдары мұнай бағамына деген экономикалық тәуелділікті төмендету үшін көптеген шаралар қабылданды. Олардың әсері өте жақсы болса да, бірақ мұнай бағамы әлі де экономикаға өз әсерін тигізіп жүр.

Статистикалық мәліметтерге сүйенсек [1], елдегі мұнай қорының жалпы көлемі шамамен 30 млрд баррельді немесе әлемдік қордың 1,7 %-ын құрайды. Осы көрсеткіш бойынша Қазақстан Таяу Шығыс, Латын Америкасы, сондай-ақ Ресей мен АҚШ елдеріне жол бере отырып, әлемде 12 позицияда тұр.

Республикада алынатын газ қоры 3,9 трлн текше метрді құрайды, бұл әлемдік қорлардың 1,7 %-ына сәйкес келеді. Табиғи газ ресурстарының едәуір бөлігі Атырау (43 %), Маңғыстау (29 %) және Батыс Қазақстан (19 %) облыстарында шоғырланған.

Соңғы үш жылда мұнай-газ саласындағы ең ауқымды жобалар болды:

Рожковское (Батыс Қазақстан облысы) Кен орнында жана мұнай шоғырының ашылуы;

Жарқұм кен орнын тәжірибелік-өнеркәсіптік пайдалануға енгізу, ол үш он жыл бойы еліміздің оңтүстік өңірлерінің

Өзбекстаннан келген импортқа тәуелділігін төмендетіп, Жамбыл облысын газбен қамтамасыз ете алады.

Мұнай өндіру көлемі мұнай-газ саласының даму тарихында рекордтық көрсеткішке жетті

Қазақстанда 250-ден астам мұнай және газ кен орындары жұмыс істейді, онда 104 кәсіпорын өндіруді жүзеге асырады. Салыстыру үшін 2018 жылы олардың саны 100, ал 2017–99.

2018 жылы елдегі ірі мұнай өңдеу зауыттарын жаңғырту аяқталғаннан кейін мұнай және газ конденсатын өндіру көлемі рекордтық көрсеткішке жетті – 90,4 млн.тонна, ал ақша түрінде – 12,2 трлн. теңге (2017 жылмен салыстырғанда өсім – 33 %).

2019 жылы ірі жобаларда (Теңіз, Қарашығанақ, Қашаған) күрделі жөндеу жұмыстарының жүргізілуіне қарамастан мұнай өндіру көлемі 90,5 млн тоннаны, ал ақша түрінде – 12,3 трлн теңгені құрады. Ең үлкен көлемді Атырау (49,4 млн тонна), Маңғыстау (17,9 млн тонна) және Батыс Қазақстан (11,7 млн тонна) облыстарының кен орындары қамтамасыз етілді.

Мұнай өндіру көлемінің сақталуы 2019 жылдың он бір айының қорытындысы бойынша өнімнің экспортын бұрынғы деңгейде – 59,6 млн тонна ұстап қалуға мүмкіндік берді (2018 – 1 % ұқсас кезеңмен салыстырғанда өсім). Сонымен қатар, 2018 жылы Қазақстан 72,5 млн тонна мұнай экспорттады.

Мұнай – газ саласын дамыту ұлттық экономикаға күшті қолдау көрсетті-он бір айдың қорытындысы бойынша 2019 саласының ЖІӨ-дегі үлесі шамамен 17 %-ды құрады, бұл өз кезегінде экономиканың 4,4 % деңгейіне дейін өсуін ынталандыруға мүмкіндік берді.

Бұл ретте ЖІӨ-нің өсуі негізінен мұнай өндіру көлемінің ұлғаюы есебінен емес, мұнай мен мұнай өнімдеріне бағаның жоғарылауының арқасында туындады. Бір жыл ішінде мұнай баррелінің құны \$61-ден \$66-ға дейін 8 %-ға өсті.

Яғни, біз бұл жерде Қазақстан экономикасының мұнай бағамына деген тәуелділігін және бұл тәуелділікті жалпы ішкі өнімнің жылдар бойынша көрсеткішін қарастыру үшін келесі кестеге назар аудару қажет:

Кесте 1 – Қазақстанның жалпы ішкі өнім мен әлемдік мұнай бағамы арасындағы байланыс

Жыл	ЖІӨ, млрд АҚШ доллары [2]	Мұнай бағамы, АҚШ доллары [3]
1993	23,4	17,1
1994	21,3	16
1995	20,4	17,2
1996	21	20,8
1997	22,2	19,1
1998	22,1	12,8
1999	16,9	17,9
2000	18,3	28,4
2001	22,2	24,45
2002	24,6	25,01
2003	30,8	28,83
2004	43,2	38,1
2005	57,1	54,38
2006	81	65,14
2007	104,9	72,52
2008	133,4	96,99
2009	115,3	61,51
2010	148,05	79,47
2011	200,38	111,27
2012	215,9	111,63
2013	243,78	108,56
2014	227,44	99,03
2015	184,36	52,35
2016	137,3	51,2
2017	162,89	52,1
2018	170,54	71,34
2019	168,5	61,36

Осы кестеге сүйене отырып, біз бірнеше топтамға келе аламыз:

Қазақстан Республикасының экспортының 40 пайызын мұнай экспорты құрайды. Сондықтан да, бұл жалпы ішкі өнімнің көлеміне де тікелей әсер етеді.

2020 жылдың 9 наурызындағы мұнай бағамының құлдырауы, 1 доллардың теңгеге шаққандағы құнын 400 теңгеге дейін жеткізген болатын.

Мұнай табиғи қазба байлығы болғандықтан, оның қоры шектеулі және мұнайдан бюджет тәуелділігін төмендету негізгі мақсаттардың бірі.

Мұнайдың экономикадағы үлесін азайтуға бағытталған көптеген іс-шаралар жүзеге асырылған болатын. Оларды орындау кезінде мыңдаған кәсіпорындар салынып, іске қосылды. Бірақ, мұнайдың экономикадағы үлесі әлі жоғары болып табылады. Бұл мәселені шешу үшін мынадай мемлекеттік бағдарламалар жүзеге асырылады [4]:

1 Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі мемлекеттік бағдарламасы;

2 «Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы;

3 Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017–2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы;

4 Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың 2017–2021 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;

5 «Қазақстан Республикасының ұлттық экспорттық стратегиясы» бағдарламасы;

6 Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;

7 «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы;

8 Инфрақұрылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасы.

Яғни, бұл мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру кезінде өңірлерді дамыту бағыттылығы жүзеге асып отыр, бизнесті дамыту бойынша іс-шаралар, жұмыспен қамту мен шағын және орта кәсіпкерлікті қолдауға мән беріледі, агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға бағытталады, индустриалды-инновациялық дамуға бағыттылық жарияланды. Индустриалды-инновациялық бағдарламалардың өткен жылдардағы нәтижелерінде айтарлықтай жетістіктер болды. Алайда, қазіргі кезеңде мемлекеттік кірстердің үлкен бөлігін әлі де мұнай құрап отыр, мұны біз жоғарыда көрсетілген 1-кестеден көре аламыз. Мұнайдың экономикадағы үлесін азайту үшін, мемлекеттік индустриалды-инновациялық даму

бағдарламаларынан басқа қандай іс-шараларды жүзеге асыру қажет деген заңды сұрақ туындайды.

Кейбір экономистердің пікірінше [5], Қазақстанда мұнайдың бюджеттегі үлесін азайту үшін мынадай шараны қабылдау қажет, Мұнай табыстарын және мүмкіндігінше тезірек стерильдеу. Ресей бюджеттік ереженің аналогын енгізу, ол профицит бюджетін алуға мүмкіндік берді, көбінесе әлемдік тәжірибеде бюджет профициті шикізатты экспорттаушы елдерде кездеседі. Өкінішке орай, Қазақстан әзірге осы ережеге сәйкес келмейді. Мұнай кірістерін стерилизациялау Ұлттық қорға көбірек әсер етпеуге, сол жерден валютаны айырбастамауға, биржадағы теңгені нығайта отырып, Ұлттық қорды экономиканы дамыту қажеттілігіне жұмсауға және күтпеген шығыстар жағдайында осы текшені ұстауға мүмкіндік береді.

Естеріңізге сала кетейік, Қазақстанның ағымдағы бюджетін есептегенде мұнай бағасының болжамдық көрсеткіші барреліне 55 АҚШ долларын құрайды. Коронавирустың және ОПЕК елдерінің келіспеушілігі салдарынан, 2020 жылдың наурызында, мұнай бағамы 40 АҚШ долларынан төмен түсіп, мұнайға сұраныстың төмендеуі індет қаупін жойғаннан кейін де жарты жыл-бір жыл сезілуі мүмкін.

Сонымен бірге, әлемдегі коронавирус пандемиясы мұнайға деген сұраныстың төмендеуіне және осыған байланысты мұнай бағамының төмендеуіне алып келді. Осыған байланысты Президент Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев көптеген шараларды қабылдау туралы шешім қабылдады. Бұл шараларға Ұлттық қордан 1,8 триллион теңге бөлінеді. Қаржы келесі мақсаттарға бөлінеді:

- халықты карантин кезінде әлеуметтік қолдау;
- шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау;
- табысынан айырылған азаматтарға әлеуметтік қолдау;
- бюджет дефицитінің алдын-алу;
- пенсия мен әлеуметтік жәрдемақыларды индексациялау.

Қорыта айтқанда, Қазақстанға мұнай тәуелділігінен құтылу үшін бірнеше іс-шараларды іске асыру қажет:

- мемлекеттік индустриалды-инновациялық бағдарламаларды іске асыру.
- ұлттық өндіруші компаниялардың шетелдік нарықтағы бәсекелестікке қабілетін дамыту.
- мемлекеттік бюджеттің мұнай қаражатының түсіміне байланысты қалыптасатын Ұлттық қорға деген тәуелділікті азайту.

Біздің ойымызша, осындай іс-шараларды қабылдау арқылы Қазақстан болашақта Тұңғыш Президент-Елбасы Нұрсұлтан

Әбішұлы Назарбаев 2050 жылға дейін қойған мақсаттарға жетіп, әлемнің дамыған 30 елінің қатарына кіре алады. Сонымен бірге, мұнайлық экономикадан бас тарту экономиканың тұрақты дамуына, әлемдік шикізат бағаларының тұрақсыздығына мән бермей экономикалық өсімді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

ӘДЕБИЕТТЕР

1 44% государственного бюджета Казахстана формирует нефтегазовый сектор // URL: https://forbes.kz/process/energetics/44_gosudarstvennogo_byudjeta_kazakhstana_formiruet_neftegazovyyi_sektor.

2 Trade economics – Kazakhstan GDP // - URL: <https://tradingeconomics.com/kazakhstan/gdp>

3 Average annual Brent crude oil price from 1976 to 2020 (in U.S. dollars per barrel) // - URL: <https://www.statista.com/statistics/262860/uk-brent-crude-oil-price-changes-since-1976/>

4 Қазақстан Республикасында жүзеге асырылатын мемлекеттік және салалық бағдарламалардың тізбесі. // – URL: https://egov.kz/cms/kk/articles/program_kz

5 Слезть с нефтяной иглы? // – URL: <https://kapital.kz/economic/84731/slezt-s-neftyany-igly.html>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ САЯСАТ

ДУЛАТ Н. Қ.

студент, С. Торайғыров атындағы ПМУ, Павлодар қ.

КЕНЖЕТАЕВА Г. К.

аға оқытушы, С. Торайғыров атындағы ПМУ, Павлодар қ.

КУНИЯЗОВА А. Ж.

С. Торайғыров атындағы ПМУ, Павлодар қ.

Инновациялық саясат – бұл инновациялық стратегияның мақсаты мен басты бағыттарын және оның мемлекеттік органдармен жүзеге асырылуының механизмін анықтайтын әлеуметтік-экономикалық саясаттың бір бөлігі.

Өкіметтің инновациялық саясаты қоғамның дамуының оптималды жолдарын іздеуден, өндірістің перспективтік салаларын айқындаудан, оларды қаржылық қолдаудан, инновациялық процесстерді экономикалық реттеуден, ғылым мен техника

Айтуынша, XIX ғасырда дәстүрлі ортада құдаласу, айттыру деген жора-жосық болған. Десек те, қыз алып қашу мүлдем болмаған деп айту қате.

Мысалы, бұрындары қыз айттырып қойған теңін менсінбесе не қаламаса, қашып кеткен. Яғни, көңілі жарасқан жігітпен қашып кетудің айналасын қыздың өзі ұйымдастырған. Осындай қыздың келісімімен болатын дүниені ғана қазақ «алып қашу» деген.

– Ал қазір барыс-келісті азайту үшін, үйленуге кететін қаражатты жеңілдету мақсатында, артық той-томалақ жасап, ағайынды шығынға батырғысы келмесе не қаражатты оңтайлы пайдаланып, ықшамдағысы келсе, екі жастың келісімімен жасалуы тиіс.

Жаман нәрсе емес, қазірде қолдануға болады, – деп есептейді Досымбек Қатранұлы.

Яғни, қорынтындылай келсек бұл қызды алып қашудың уақыт пен адам санасының ықпалында өзгерген әдет. Қазіргі заманда бұл адамды еріксіз ұрлау мен неке қиюға мәжбүрлеу – ол заң аясында адам өміріне қол соғушылық болып есептеледі. Ал егер қаражаты болмаса, ерлі зайыптылар ұрлаусыз, ерікті неке қия алады. Әр адам заны сауатты және ашық басты болу керек, ежелгі дәстүрлерді дұрыс өткізіп, ешқандай заңды бұзбай, бейбіт жолмен барлығын шеше алады, себебі қазіргі заманда соғыстар жоқ, бейбіт уақыт, жан-жақты даму кезеңі. Адам уақытқа сәйкес даму керек.

ӘДЕБИЕТТЕР

- 1 Қазақстан Республикасының неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы 2011 жылғы 26 желтоқсандағы Кодексі
- 2 ҚР-ның Конституциясы, 1995 жыл 30 тамыз
- 3 <https://surak.baribar.kz/539693/>
- 4 <https://bilimsite.kz/kizikti/10865-kyz-alyp-kashu-dasturi.html>
- 5 <https://infourok.ru/ilimi-zhoba-azati-kne-salt-dstrlerin-ayta-zhairtu-3061664.html>

МАЗМҰНЫ

2 Секция. Қоғамның денсаулығы мен экологиялық қауіпсіздік жағдайы

2 Секция. Состояние здоровья и экологической безопасности общества

2.1 Экологияның, табиғи ресурстарды рационалды пайдаланудың және қоршаған ортаның техногендік ластануының өзекті мәселелері

2.1 Актуальные проблемы экологии, рационального использования природных ресурсов и техногенного загрязнения окружающей среды

Адақ К. А.

Экологический мониторинг неконтролируемых полигонов бытовых отходов3

Бабец А. А.

Экологический мониторинг загрязнений почвенного покрова Павлодарской области.....8

Дюсембинов Ж. Г., Кусанова Б. Т.

Особенности экологии редких полуводных пушных зверей в Казахстане.....14

Жусупов А. Т., Базарбаева А., Якубова Н. А.

Экологические проблемы Павлодарской области18

Зошук А. В., Кудерина С. А.

Экологический мониторинг атмосферного воздуха24

Қабден Р. А., Уалиева Р. М., Жильгельдинов С. Е.,

Разработка энергосберегающего бактерицидного рекуператора воздуха и его применение в техногенно-загрязненных регионах.....27

Казбекова А. К.

Современные методы наблюдений и исследований в метеорологии.....35

Кайржанова А. М., Калиева А. В.

Ecological state analysis of Bayanaul Nation Park.....40

Кенжебекова Н. Т., Ибрагимова Г. Т., Мусаева А. С.,

Есимсиитова З. Б., Манкибаева С. А., Тлубекқызы П. Қазақстан Республикасының қоршаған ортасын және адамзат өркениетін сақтау мәселелері.....44

Кужакова М. С., Калиева А. Б.

Павлодар облысындағы аймақтық табиғатты пайдаланудың ерекшелігі.....50

Нетпаева А. С., Акимбекова Н. Ж., Жумабекова Д. К.

Еліміздегі ауаның экологиялық жағдайы қауіп төндіреді.....57

Нетпаева А. С., Акимбекова Н. Ж., Жумабекова Д. К.	
Арал тағдыры – ел тағдыры	61
Нетпаева А. С., Акимбекова Н. Ж., Жумабекова Д. К.	
Қазіргі Павлодар облысындағы ядролық полигонның зардабы	65
Сафарян Л. Б.	
Адаптация животных к условиям окружающей среды	69
Секен Е. Е., Кадырова М. С.	
Инновационные методы и подходы при тушении пожаров на особо охраняемых территориях Павлодарской области	74
2.2 Биология және медицинаның өзекті мәселелері	
2.2 Актуальные проблемы биологии и медицины	
Әубәкір А. С.	
Сапалы ұзақ өмір сүру	80
Nurkesh A. A.	
Cancer evolution of the nuclear localized membrane proteins affected by structural changes	83
Qing Yang A. A.	
Brief studies on effect of food derived carbon nanodots on cells viability	88
Фаргиева К. М.	
Влияние темперамента и биоритмов на работоспособность школьников 7–8 классов во время учебного процесса	93
Чайзабекова М. А., Калиева А. Б.	
Когнитивные способности у семейства Врановых на примере серой вороны (<i>Corvus Cornix</i>)	99
Чернова С. А., Алимуханова Б. Н.	
Микрофлора стиральных машин и душевых кабин	103
2.3 Химия, химия және мұнай-химия саласының қазіргі жағдайы мен даму перспективалары	
2.3 Современное состояние и перспективы развития химии, химической и нефтехимической отрасли	
Айтуаров Д. А., Зенов А. Б., Сагинов А. А., Абдуллина Г. Г., Ибрагимова Г. Е.	
Мұнай саласындағы экологиялық мәселелер	108
Баймагамбетов С. А., Серикбаева А. Ш., Жабағы Е. Ғ.	
Мырыш оксидінің өндірісте қолданылуы	114
Каримова З. У., Ахмедьянова Г. К.	
Соляно-кислотная обработка призабойной зоны пласта	118
Каримова З. У., Рындин В. В.	
Организация производства арктического дизельного топлива в Павлодарской области	122

Коржев Р. И., Ковтарева С. Ю.	
Получение зимнего дизельного топлива с применением процесса депарафинизации	126
Төлжүтай Ү. Е., Оспан А. Е., Тугамбаева Т. Б., Оралтаева А. С.	
«Қазақстан Аллюминий» АҚ қалдықтары және оларды қолдану перспективалары	132

2.4 Географиялық зерттеулердің қазіргі көрінісі.

Қазақстандағы туризм

2.4 Современные аспекты географических исследований.

Туризм в Казахстане

Ахмедеева Д. А., Камзина С. Ж., Омаров М. К.	
Павлодар облысында жер ресурстарын пайдаланудың геоэкологиялық мәселелері	136
Камеш К., Кабдулхамит К., Жильгельдинов С. Е.	
Павлодар облысындағы қысқы спорт туризмін модернизациялау	143
Муқанова А. М., Омаров М. К.	
Павлодар облысындағы газ өнеркәсібінің даму әлеуеті мен мәселелері	149
Сейтқан А. Б., Саденова Р. Ж.	
Туризм, экология, география салаларының математика пәнімен байланысы және қолданбалы есептер арқылы оқушылардың интеллектуалдық қабілеттерін дамытып, шығармашылыққа жету	155
Сұлжыменова Н. С., Жильгельдинов С. Е.	
Спорттық туризм	159
Тищенко А. В., Кочетков М. Ю.	
Евразийское экономическое сообщество и интеграционные процессы с Республикой Казахстан	164

3 Секция. Әлеуметтік-экономикалық инфрақұрылымы

3 Секция. Социально-экономическая инфраструктура

3.1 Мемлекеттік қызмет және басқару

3.1 Государственная служба и управление

Абисаликов Е. Д., Азимхан А., Куниязова А. Ж.	
Қазақстан экономикасының мұнайға тәуелділік мәселесі мен оның шешілу жолдары	172
Дулат Н. Қ., Кенжетеева Г. К., Куниязова А. Ж.	
Қазақстан Республикасының инновациялық саясат	177

3.2 Саясаттың теориясы мен тәжірибесі

3.2 Теория и практика политики

Болат Г. С.	
Жемқорлық – ол індет	184
Ерғазы М., Каппасова Г. М.	
Қазақстандағы ішкі миграция (Павлодар облысы негізінде).....	188
Ильясов С. Д., Каппасова Г. М.	
Қазақстан халқы ассамблеясы – Қазақстанның бірлігінің, дамуының кепілдігі ретінде	192
Kazakova D. A., Seidinova M. A.	
The main directions of state anti-corruption policy	197
Қабдолла Д. Қ., Ельмуратов Г. Ж.	
Саяси жанжалдың шығу тегі мен жіктелуі және оны шешу жолдары	201
Маданиев Д. Б., Ельмуратов Г. Ж.	
Еріктілер: теория және тәжірибе (Қазақстан Республикасының негізінде).....	206
Шамшинова Г. Ж., Ельмуратов Г. Ж.	
Қазақстан Республикасы жастарының саяси көзқарастарының қалыптасу ерекшеліктері	210

3.3 Экономика мен бизнестің қазіргі жағдайы

3.3 Современное состояние экономики и бизнеса

Арынтай А. Н., Ахметова Д. Д.	
Қазақстан Республикасының экономикасының әлеуетінің дамуы. Девальвация өзгерту факторы ретінде	217
Баймуханова М. Т., Дуйсенбинова А. А., Карибаева А. К., Бейсембина А. Н.	
Что лучше: начать свой бизнес или купить франшизу?.....	222
Баймуханова М. Т., Дуйсенбинова А. А., Карибаева А. К., Бейсембина А. Н.	
Безработица в Павлодарской области	227
Баймуханова М. Т., Дуйсенбинова А. А., Карибаева А. К., Шафеева Л. А.	
Криптовалюта: будущее или провал?	231
Боранбаева А. Н., Ахметова Д. А., Рахимова С. А.	
Франчайзингтің әлемдік тәжірибесі: қарқынды мен даму перспективалары.....	236
Бүлжанова А. Н., Шипицина И. С., Теміршот Г. Н., Шафеева Л. А.	
Конкурентоспособность страны: современный взгляд на проблему	243
Кочубей К. С., Кистол В. С., Хайбулина Н. З.	
Ресурсы для извлечения прибыли	248/

Куандыкова И. Н., Шаметова А. А.

Трудовая миграция в Казахстане: причины и последствия	252
Radchenko S. A., Akhmetova M. K.	
The evolution of marketing and what role did english play in this process.....	257
Радченко С. А., Титков А. А., Ушакова Л. П.	
Развитие маркетинга в Казахстане	261

3.4 Қаржы жүйесінің қазіргі жағдайы

3.4 Современное состояние финансовой системы

Авдеева И. О., Жунусбекова Д. Б., Шафеева Л. А.	
Анализ валютного рынка Республики Казахстан	265
Альжанова А. М., Слесаренко В. В., Хайбулина Н. З.	
Организация оплаты труда на предприятии.....	270
Бегимбетова У. А., Тихонова В. О., Шафеева Л. А.	
Проблемы финансового сектора Республики Казахстан и пути их решения	275
Ибрагимов Л. Д., Алтайбаева Ж. К.	
Управленческий учет в Казахстане: актуальность проблемы и перспективы	280
Қабен К. Н., Жанат М.	
Қазақстанның сақтандыру нарығына шолу	285
Радченко С. А., Рудакова А. С., Шафеева Л. А.	
Акциз: сущность, история развития и подакцизные товары в Казахстане	291
Ромец Д. А., Шотова К. М., Шафеева Л. А.	
Механизм инвестирования в Казахстане	298
Темиргалиева А. В., Маковец Я. А., Шафеева Л. А.	
Цифровизация и ее влияние на экономику и общество	304

3.5 Құқықтық жүйенің даму бағыттары

3.5 Направления развития правовой системы

Жумабаева А. Т.	
Особенности правовой защиты животных: сравнительно-правовой анализ.....	311
Карабаева Г., Каирова А., Мұсабекова Н. М.	
Патронаттық отбасы туған ата-ана орнын алмастырады ма?.....	319
Котов И. С.	
Медиация в Республики Казахстан: проблемы и перспективы развития	321
Шапенова Д., Авилхан А.	
Қыз ұрлау қылмыс па, әлде ежелгі салт-дәстүр?!	328

**JAS ǴALYMDAR, MAGISTRANTTAR,
STÝDENTTER MEN MEKTEP OQÝSHYLARYNYŇ
«XX SÁTBÆEV OQÝLARY» ATTY
HALYQARALYQ ǴYLYMI KONFERENSIASYNÝŇ
MATERIALDARY**

TOM 8

Техникалық редактор З. Ж. Шокубаева
Корректорлар: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас
Компьютерде беттеген: А. К. Шукурбаева
Басуға 14.04.2020 ж.
Әріп түрі Times.
Пішім $29,7 \times 42 \frac{1}{4}$. Офсеттік қағаз.
Шартты баспа табағы 19,33. Таралымы 500 дана.
Тапсырыс № 3599

«Toraighyrov University» баспасы

С. Торайғыров атындағы

Павлодар мемлекеттік университеті

140008, Павлодар қ., Ломов қ., 64.